

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG DỊCH
SỐT XUẤT HUYẾT DENGUE
TRONG TRƯỜNG HỌC**

NỘI DUNG TRÌNH BÀY

1. Đặc điểm chung của bệnh sốt xuất huyết.
2. Tình hình dịch sốt xuất huyết.
3. Nguy cơ về dịch bệnh sốt xuất huyết tại HN.
4. Các biện pháp phòng chống dịch bệnh sốt xuất huyết trong trường học.
5. Xử lý khi có ca bệnh/ ổ dịch trong trường học.

PHẦN 1

ĐẶC ĐIỂM CHUNG CỦA BỆNH SỐT XUẤT HUYẾT

Bệnh sốt xuất huyết là gì?

Sốt xuất huyết

bệnh nhiễm vi rút cấp tính,

do

muỗi v»n

truyÒn

- Vi rút truyền từ người bệnh sang người lành qua muỗi đốt. Muỗi *Aedes aegypti* là côn trùng trung gian truyền bệnh chủ yếu.
- Bệnh sốt xuất huyết lưu hành chủ yếu ở các tỉnh miền Nam và miền Trung do thời tiết ẩm áp thuận lợi nên xuất hiện bệnh quanh năm
- Ở miền Bắc và Tây Nguyên thường xảy ra từ T4-T11 (nhiều nhất vào khoảng từ T7 đến T10)

Người mắc bệnh sốt xuất huyết có bị tái lại?

- Bệnh sốt xuất huyết do virus Dengue gây ra với 4 tip gây bệnh được kí hiệu là D1, D2, D3, D4. Cả 4 tip này đều gặp ở VN và luân phiên gây dịch.
- Do miễn dịch được tạo thành sau khi mắc bệnh chỉ có tính đặc hiệu đối với từng tip, cho nên có thể sẽ mắc lại với những loại tip khác nhưng rất hiếm mắc lại lần thứ 4.

NGUỒN BỆNH, THỜI GIAN Ủ BỆNH THỜI KỲ LÂY TRUYỀN

- Người bệnh là nguồn lây bệnh trong thời kỳ có sốt, nhất là 5 ngày đầu của sốt là giai đoạn trong máu có nhiều vi rút.
- Thời kỳ ủ bệnh từ 3 - 14 ngày, trung bình từ 5 - 7 ngày.
- Muỗi bị nhiễm vi rút thường sau 8-12 ngày sau hút máu là có thể truyền bệnh và truyền bệnh suốt đời.

ĐƯỜNG LÂY TRUYỀN

- Bệnh sốt xuất huyết Dengue và bệnh do vi rút Zika không lây truyền trực tiếp từ người sang người mà do muỗi đốt người bệnh có mang vi rút sau đó truyền vi rút sang người lành qua vết đốt.
- Ở Việt Nam, hai loài muỗi truyền bệnh là *Aedes aegypti* và *Aedes albopictus*, trong đó quan trọng nhất là *Aedes aegypti*.
- Loại muỗi này có thói quen hút máu người vào ban ngày, hoạt động mạnh vào buổi sáng sớm (2 giờ sau khi mặt trời mọc) và chiều tối (vài giờ sau mặt trời lặn)

BÖnh cũ thể tử vong không?

*Có - Nếu không được chẩn đoán
và điều trị kịp thời*

BiÓu hiÖn cũa bÖnh SXH ?

Ngêi nhiÔm vi rôt dengue cũ thÓ
đén tí xuÊt huyỐt rÊt nÆng

Cha cũ v³/₄c xin
phßng bÖnh

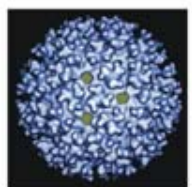
Vßng ®êi
cũa muçi
truyÒn bÖnh

BiÖn ph, p duy nhÊt lµ
điÖt vĐc t- truyÒn bÖnh

ĐưÊng l©y truyÒn
cũa vi rôt dengue

4 tÝp
virót dengue

LÀM THẾ NÀO?

ĐỂ ph₁t hiÖn ngêi

nghi sèt xuÊt huyÖt ?

BIỂU HIỆN CỦA NGƯỜI NGHỈ SXH

- 1. Sét cao, sốt phát ban liên tục ≥ 2 ngày**
- Sau đau đầu (thông thường)
- Sau hắt mủ, đau mắt liên tục khi hắt mủ
- Sau ngứa mắt
- Buồn nôn hoặc nôn
- Phát ban giềng nhễ
- 7. Xuất huyết: (Lưu ý của bệnh)** Châm, móng xuất huyết; Chảy máu mũi, chảy máu cam, nôn ra máu, óa phọt, kinh nguyệt sẫm hoặc nhiều.

**MỘT SỐ HÌNH ẢNH
BIỂU HIỆN CỦA BỆNH**

Chấm xuất huyết
dưới da

Châm xuất huyết dưới da

Chảy máu cam

Nguyên nhân tổn thương:

Xuất huyết nội tạng

Xuất huyết dưới niêm mạc dạ dày

Xuất huyết dưới niêm mạc ruột non

Xuất huyết dưới niêm mạc ruột non

Xuýt huyỐt néi t'ng

Tim

Phæi

Gan

N·o

**Cách chăm sóc
người nghi sốt xuất huyết
tại cộng đồng
trong trường học
như thế nào?**

1. H¹ sệt khi nhiÖt ®é c- thÓ tã 38,5 ®é C trë l^n
bằng **Paracetamol**

Lau người bằng nước ấm

2. Uống nhiều nước : dung dịch Oresol, nước trái cây..
3. Ăn thức ăn lỏng, dễ tiêu: Cháo, súp, sữa, thực phẩm giàu vitamin C

4. Nằm màn cả ngày và đêm, nghỉ ngơi tại giường

5. Theo dõi hàng ngày các triệu chứng cho đến khi hết sốt 2 ngày

6. Kịp thời cho đến cơ sở y tế khi có các dấu hiệu nguy hiểm

7. Đến ngay cơ sở y tế khi

có các dấu hiệu nguy hiểm:

- Các vết chàm [®]á trên da
- Chảy máu mủ hoặc chảy máu lâu
- Nổi liên tục hoặc nổi ra mủ
- Sốt ngoài ph[®]en
- Ngã lỵ hoặc quỵ khấc (trĩ em)
- Sầu bông
- Kh[®]t nhiều (kh[®] mi[®]ng)
- Da xanh, l[®]nh v[®] em
- Kh[®] th[®]

Kết luận: Bệnh Sốt xuất huyết

- Là bệnh **SỐT + XUẤT HUYẾT**
- Do **MUỖI VẮN** đốt truyền bệnh
- Bệnh có thể **TỬ VONG**
- **KHÔNG CÓ THUỐC** điều trị đặc hiệu
- **CHƯA CÓ VẮC XIN** phòng bệnh
- Biện pháp **phòng bệnh duy nhất**: Loại trừ **MUỖI** và **BỌ GẬY** muỗi vằn

PHẦN 2

NGUY CƠ DỊCH BỆNH SỐT XUẤT HUYẾT TẠI HÀ NỘI

MUỖI TRUYỀN BỆNH SXH

MUỖI VẪN

Đặc điểm sinh học của muỗi truyền bệnh SXH

- 28 độ C phát triển 3 ngày
- 25 độ C: 4 ngày
- 23 độ C: 5 ngày
- 18 độ C: 12 ngày
- <7 độ C ngừng phát triển

Nữ sau 2 ngày giao phối vùi hút máu

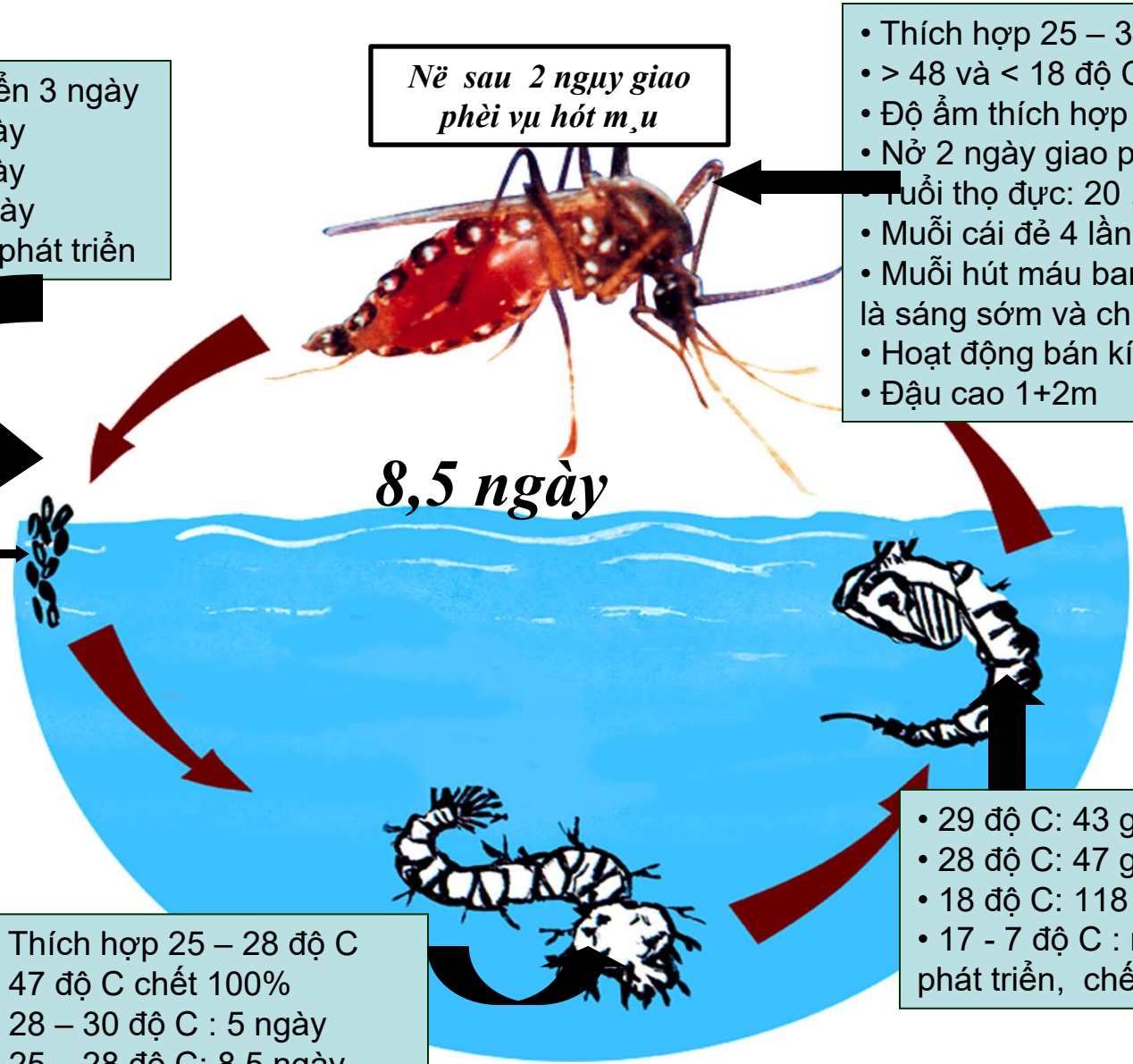
- Thích hợp 25 – 34 độ C
- > 48 và < 18 độ C ngừng .
- Độ ẩm thích hợp 80-90%
- Nở 2 ngày giao phối, hút máu.
- Tuổi thọ đực: 20 , cái 30 ngày.
- Muỗi cái đẻ 4 lần trong đời.
- Muỗi hút máu ban ngày, mạnh nhất là sáng sớm và chiều tối.
- Hoạt động bán kính tối đa 300m
- Đâu cao 1+2m

8,5 ngày

60-100 trứng/lần, để trứng dính chặt vào thành DCCN, chứng chịu hạn ít nhất 6 tháng

- Thích hợp 25 – 28 độ C
- 47 độ C chết 100%
- 28 – 30 độ C : 5 ngày
- 25 – 28 độ C: 8,5 ngày
- 17 – 18 độ C: 12,5 ngày

- 29 độ C: 43 giờ
- 28 độ C: 47 giờ
- 18 độ C: 118 giờ
- 17 - 7 độ C : ngừng phát triển, chết

N-í sinh s¶n cũa muçi v»n

N-ì sinh s¶n c¶a muçi v»n

N-*i* sinh s¶n c¶a muçi v»n

HỄu qu¶
Cuéc sèng t'm b¶
T'i c«ng trêng xD

Qu, t¶i bÖnh viÖn

PHẦN 3

CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG CHỐNG DỊCH SỐT XUẤT HUYẾT

Các biện pháp phòng chèn muỗi

- Trình muỗi ®ét

Ngã mµn

Líi ch³/₄n muỗi

MÆc áo dµi tay

B«i thuèc

Các biện pháp phòng chống muỗi

- DiÖt bä gËy

- C
- Mesocyclops
- *Micronecta*
- *C, c Êu tring c«n tring kh, c*
- *Chim*
- Ho, chÊt diÖt bä gËy (Abate)

- Hoạt chất: Temephos
- Sử dụng rộng rãi trên thế giới
- Diệt bọ gậy muỗi truyền bệnh sốt xuất huyết, viêm não Nhật bản, sốt rét,...
- Tác dụng nhanh - hiệu quả cao & tồn lưu
- Dạng hạt cát: dễ sử dụng
- An toàn cho người & môi trường
- Đóng gói tiện dụng

ABATE đã đăng ký với Bộ Y tế VN (VNDP-HC-194-08-09) và được tổ chức Y tế Thế Giới WHO khuyến cáo sử dụng (WHO-VCB/DS/75.8-Rev.1)

Chiến dịch vệ sinh môi trường, **diệt bả gậy** với sự tham gia tích cực của cộng đồng.

PHÒNG CHỐNG DỊCH TẠI TRƯỜNG HỌC

- Họp Ban chỉ đạo phòng chống dịch.
- Tuyên truyền cho cán bộ giáo viên và học sinh , sinh viên.
- Phát động phong trào tổng vệ sinh môi trường.
- Tránh và phòng chống muỗi đốt.

LẮP CỬA LƯỚI CHỐNG MUỖI VÀ CÔN TRÙNG

- Phun thuốc diệt muỗi.
- Thu gom thanh lý phế liệu – phế thải hàng tuần.
- Xe chứa rác đảm bảo có bạt, nắp che.
- Diệt loăng quăng, bọ gậy.
- Bể chứa nước có nắp kín, lưới chắn côn trùng không cho muỗi đẻ trứng

PHẦN 4

XỬ LÝ KHI CÓ CA BỆNH - Ô DỊCH TRONG TRƯỜNG HỌC

- Khai báo ngay cho trạm y tế xã – phường sở tại khi có trường hợp bệnh nghi ngờ để tiến hành điều tra, xác minh dịch và triển khai các biện pháp phòng chống dịch bệnh. (Theo TT 54/ 2015/TT–BYT ngày 28/12/2015 về hướng dẫn chế độ thông tin báo cáo và khai báo bệnh dịch truyền nhiễm)
- HS, SV khi mắc bệnh cần được thực hiện các biện pháp phòng tránh muỗi đốt trong thời kì lây truyền (đến khi hết sốt).

- Không cần khử trùng lớp học / giảng đường / phòng Y tế của trường vì virus Dengue lây truyền qua đường muỗi đốt.
- Phun hóa chất diệt muỗi: do TTYT QH thực hiện theo đúng hướng dẫn của BHYT thông thường phun 2 lần cách nhau 7 – 10 ngày.

NHIỆM VỤ CỦA CÁC CƠ QUAN TỔ CHỨC

1. Chủ động tổ chức các hoạt động phòng dịch:

- Không để ổ bọ gậy trong khu vực mình quản lí; Nếu để ổ bọ gậy, gây bùng phát dịch sẽ bị xử phạt theo ND 176/2013/NĐ-CP ngày 14 tháng 11 năm 2013 về **QUY ĐỊNH XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC Y TẾ**
- Tuyên truyền
- Tổ chức chiến dịch VSMT DBG trước mùa dịch

2. Khai báo cho cơ quan y tế dự phòng đóng trên địa bàn khi có người nghi mắc sốt xuất huyết hoặc BN SXHD;

3. Thực hiện hoạt động chống dịch cùng đơn vị y tế dự phòng

NHIỆM VỤ CỦA CÁC TỔ CHỨC, CÁ NHÂN

Thực hiện nghiêm túc

Nghị định số 176/2013/NĐ-CP

ngày 14 tháng 11 năm 2013

về

**“QUY ĐỊNH XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH
TRONG LĨNH VỰC Y TẾ”**

Vì sức khỏe của cộng đồng

Xin trân trọng cảm ơn!